

МАКЕДОНЦИТЕ НА БАЛКАНОТ

Со усвоената Резолуција Собранието ѝ укажува на македонската Влада дека е потребно да ги преземе сите активности, со цел да им овозможи на бегалците од воените дејства во Република Грција за време на Граѓанската војна и на Втората светска војна да ја комплетираат документацијата во функција на институционално и правно заокружено и издржано истапување во процесот на остварување на нивните имотни права пред надлежните органи на Република Македонија и меѓународните организации.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

СОБРАНИЕТО ЕДНОГЛАСНО ЈА УС ЕГЕЈСКИОТ ДЕЛ НА МАКЕДОНИЈА

УСВОЕНИОТ ДОКУМЕНТ ЗНАЧИ ПОДДРШКА ОД МАТИЧНАТА ДРЖАВА, ПРЕТСТАВНИЦИ НА ЗДРУЖЕНИЈАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ОД ЕГЕЈСКИОТ ДЕЛ НА МАКЕДОНИЈА

ГРЦИЈА ДА Г ДИСКРИМИНАТО

С е случи нешто што го очекувавме 60 години. Долго време баравме и се боревме и на меѓународен план и во Стразбур. Најважно за нас, Македонците од Егејскиот дел на Македонија, е тоа што ова што денес е усвоено како документ значи поддршка од нашата матична држава. Ние и натаму ќе ја разработуваме Резолуцијата. Мислам дека ќе дојдеме до нашата единствена цел - да ни се врати тоа што ни е одземено, односно слободно да ни се вратат и државјанството на земјата во која сме родени и имотите, за со нив да можеме да располагаме. Значи, бараме да ни се вратат имотите, не да ни се платат. Очекувам за една до две години нашите барања да се реализираат. Сепак, го постигнавме она што го баравме од нашата држава, сега останува Европа и ООН да се заложат за Грција да сфати дека тоа што го направи е грешка. Таа треба да ги повлече дискриминаторските закони за да може секој кој е роден во Република Грција да оди таму и да располага со сè што има", изјави Ѓорѓи Доневски, генерален секретар на Сојузот на здруженијата на Македонците од Егејскиот дел на Македонија, откако Собранието едногласно и со акламација ја усвои Резолуцијата за бегалците од воените дејства во Република Грција за време на Граѓанската војна и на Втората светска војна.

Со Резолуцијата Собранието ѝ укажува на македонската Влада дека е потребно да ги преземе сите активности,

со цел да им овозможи на овие граѓани да ја комплетираат документацијата во функција на институционално и правно заокружено и издржано истапување во процесот на остварување на нивните имотни права пред надлежните органи на Република Македонија и меѓународните организации. Истовремено, со цел да се помогне во процесот на водење на една таква обемна и сложена активност се укажува на потребата од обезбедување неопходна поддршка, која се однесува на финансиските средства и на логистиката, при што е потребно да се обезбеди и слободен прекуграничен проток на луѓе за овие цели. Исто така, на Владата ѝ се укажува да преземе активности во рамките на билатералната соработка преку редовните контакти со надлежните органи на Република Грција на планот на разгледување на имотните побарувања на овие свои граѓани. Во согласност со Резолуцијата, Владата на Република Македонија треба на секои шест месеци до Собранието да доставува информации за преземените активности и мерки.

ИСПРАВАЊЕ НА НЕПРАВДАТА

"Конечно се надеваме дека Грција ќе почне да се прилагодува на современите европски вредности", потенцира Атанас Парисис од "Виножито".

Усвоената Резолуција за бегалците од воените дејства во Република Грција за време на Граѓанската војна и на Втората светска војна, претседателот на Собранието, Трајко Вељаноски, ја испрати до парламентите на САД, Русија, Кина, Канада и Австралија, како и до Парламентарното собрание на Советот на Европа, ОБСЕ, НАТО, Европскиот парламент и други меѓународни организации.

Портпаролот на грчкото МНР Кумуцакос за Резолуцијата, вели:

"Последниот развој на настаните ја покажува непродуктивната заслепеност на раководството на ФИРОМ со комплетно неточна интерпретација на минатото".

Илија Димовски од ВМРО-ДПМНЕ истакна дека во XXI век е недозволиво да се премолчува дискриминацијата по етничка основа.

"Тоа е трагедија - додаде Димовски - за целиот македонски народ, но нај-

ВОИ РЕЗОЛУЦИЈАТА ЗА МАКЕДОНЦИТЕ ОД

голема е за лицата кои ја доживеале. Собранието ја докажа својата доблест и единство и заедно ја покажа намерата да не се отстапи од заштитата на македонските граѓани и Македонците каде и да живеат во светот. Справувањето со последиците од оваа трагедија ќе покаже дека на Балканот се надминати стереотипите од минатиот век, а заштитата на основните права на Македонците не значи дека добрососедските односи и натаму нема да бидат приоритет за РМ".

Славица Грковска-Лошкова од СДСМ, истакна:

"Навистина е тешко да се најдат зборови, да се искажат емоции, да се искаже целата голгота на децата од Егејска Македонија. Донесувањето на оваа Резолуција е можност да се исправи една голема историска неправда.

80.000 бегалци, најголем број Македонци, кои како резултат на воените дејства во Република Грција за време на Втората светска војна, особено на Граѓанската војна, засекогаш ги напуштиле своите родни места во Егејска Македонија. Меѓу нив имало и 28.000 деца на возраст од 2 до 14 години. Овие лица биле прифатени од страна на повеќе земји - поранешната СФРЈ, тогашна Чехословачка, потоа Унгарија, Романија и Полска. Повеќето од нив директно биле вклучени во воените дејства и тоа на страната на Демократската армија на Грција (ДАГ), каде рамо до рамо се бореле заедно со Грците. Покрај заедничкиот идеал - демократизација на грчкото општество, Македонците истовремено се бореле и за остварување на своите национални и човечки права.

министерска одлука во форма на закон, со која се утврдило дека од протераните лица за време на Граѓанската војна, во Република Грција можат да се вратат само оние кои се "Грци по род". Подоцна бил донесен и Законот од 10 април 1985 година, со кој се овозможило враќање на имотот на политичките бегалци, борци на ДАГ, но повторно со дискриминаторска одредба само ако се "Грци по род". Под изразот "Грци по род" грчката држава ги подразбира само оние кои се Грци и од етничка гледна точка. Не само со овие акти, туку и со акти на локалните органи и судови на Република Грција се врши дискриминација на овие лица, од кои најголем број денес се државјани на Република Македонија, иако дел од нив се и државјани на САД, Канада, Австралија и на други европски држави. На овие лица сè уште не им се овозможува да ги посетат своите родни огништа ниту, пак, да ги вратат своите имоти или да добијат одреден надоместок за одземиот имот. Овие граѓани на Република Македонија се организирани во повеќе здруженија на граѓани кои, пак, се обединети во Сојузот на здруженијата на Македонците од Егејскиот дел на Македонија, кои заеднички или самостојно преземаат одреден број активности пред домашните и меѓународните фактори. Оваа нивна активност е особено интензивирана по одржувањето на Првата средба на децата бегалци, одржана во јули 1988 година. Голем број апели, декларации од овие здруженија и поединци се доставени до повеќе домашни и странски институции, како што се, Владата на РМ, Владата на Р Грција, ОБСЕ, Хелсиншкиот комитет за човекови права, неколку меѓународни конференции, кои ги третираат човековите права или прашањата за имотите и до значајни личности од политичкиот живот од повлијателните земји-членки на ООН. Како една од најзначајните активности е и поднесувањето на барањето до Европскиот суд за човекови права во Стразбур на 19. 1. 2004 година од Здружението на децата бегалци од Егејскиот дел на Македонија, со кое се бара од страна на Европскиот суд да донесе пресуда со која Република Грција ќе се обврзе да ги укине сите дискриминирачки закони и други акти кои произлегуваат од нив. Ова прашање се актуелизира и во рамките на Советот на Европа, односно неговиот извршен орган, Комитетот на министри. Имено, од страна на белгискиот пратеник, Герт Ламберт, беше поставено прашање со кое се бара од Комитетот да даде мислење дали грчките власти треба да ги преиспитаат законите и правната регулатива за да ѝ се стави крај на дискриминацијата на која се изложени Македонците-бегалци од Граѓанската војна во Грција.

И ПОВЛЕЧЕ РСКИТЕ ЗАКОНИ

ОКОЛУ 80.000 БЕГАЛЦИ, МЕЃУ НИВ 28.000 ДЕЦА НА ВОЗРАСТ ОД 2 ДО 14 ГОДИНИ ЗАСЕКОГАШ ГИ НАПУШТИЛЕ СВОИТЕ РОДНИ МЕСТА ВО ЕГЕЈСКА МАКЕДОНИЈА

Но, ние треба да се грижиме за сите наши кои живеат во соседните земји, како и во цел свет".

Резолуцијата, чии предлагачи се група пратеници и од власта и од опозицијата, е резултат на расправата која се водеше пред Постојаната анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓанинот на Собранието на Република Македонија во претходните два пратенички состава. Во неа се наведува дека станува збор за околу

РЕГУЛАТИВА

По завршувањето на Граѓанската војна, во која ДАГ била поразена, тогашната грчка држава донела низа закони и подзаконски акти, со кои на сите бегалци од воените дејства им се одзело грчкото државјанство и севкупниот имот и им се забранило враќање во државата или било какви посети на Грција. Во 1982 година била донесена